

KOMMENTÁR A KÖVETKEZŐ HÚSZ ÉVHEZ

A KOMMENTÁR FOLYÓIRAT MÚLTJA, JELENE ÉS JÖVŐJE

A rendszerváltást követő tizenkét évben kétszer fagyott el a tavasz: először 1994-ben, aztán 2002-ben is visszajöttek, és restaurálták a posztkommunista–neoliberális rendszert, amelynek előtagjai – vagyis a *poszt* és a *neo* – őszintén elárulják, hogy itt inkább az előző rendszer más formában való folytatásáról, mintsem egy új rendszer létrehozásáról van szó. Ez volt egyben az 1989/90-re következő időszak jellegadó tényezője: az átmenet állandósítása, avagy az állandó átmenetiség, ami miatt Magyarország nem a saját történelmét élte, hanem azt, amelyet mások, máshol előírtak neki.

Ebben az immár történetileg jól megragadható helyzetben, a Fidesz 2002-es választási vereségét követően, vetődött föl annak gondolata, hogy a fiatal, önmagukat politikai értelemben konzervatívnak tartó értelmiségiek részvételével jöjjön létre egy olyan társadalomtudományi folyóirat, amely szellemi háttérrel és intellektuális muníciót adhat a hatalomba visszatérni és ott hosszabb ideig maradni is kívánó polgári-nemzeti tábornak. Az akkori húsz- és harmincévesek nemzedéke, amelyik kisiskolás vagy kamaszfejjel érte meg a rendszerváltást és fiatal felnőttként tapasztalta meg annak eltérítését, de az ezredfordulón a „polgári Magyarország” felépítésének felemelő lehetőségét is, politikai értelemben olyan közegben szocializálódott s talált egymásra, mint a Fidelitas, a kőszegi Fesztivál a Határon és az *Utolsó Figyelmeztetés*, a legendás UFI. Ebből a közösségből nőtt ki a 2004-ben tervezgetni kezdett, majd 2006 elején megjelent *Kommentár* című kéthavi lap, melynek fejlécén máig tartóan ott szerepel a hitvallás: „Közösség – Hagyomány – Szabadság”.

A *Kommentár* első lapszámának már címével is határozottan üzenő hitvallása, a *Méltóság és indulat* pontos diagnózist állított fel, s nagy feladatot vállalt, amikor úgy fogalmazott, hogy az 1989/90 óta eltelt másfél évtized felemás szabadságot hozott, viszont kellő intellektuális erőfeszítéssel „valahol a végén talán feldereng egy olyan ország képe, amelyben immár nem az alapkérdésekről kell vitázni, mert kialakult konszenzus védi közösségeinket és hagyományainkat” (*Kommentár*, 2006/1. 3.). A 2006 februárjában megjelent debütáló lapszám mintegy fél évvel előzte meg a rendszerváltás utáni Magyarország legnagyobb, egy egész kormányzati ciklusra elhúzódó belpolitikai válságát, amely nem pusztán a kormányzati szintre emelt hazugság kiderültéből fakadt, hanem a gazdasági, politikai és kulturális hatalmához – megszorításokkal, privatizációval, hitelfelvétellel és rendőrterrorral – körömszakadtáig ragaszkodó poszt-kommunista–neoliberális elit által előállított strukturális krízisből. A kétezres

Idézett –

Életkép a *Kommentár*
„történelmi folytonossággal”
foglalkozó 2025. évi 3. számát
bemutató *Kommentár Estről*
2025 szeptemberében
(*Tranzit Facebook-oldal*)

évek végén ráadásul az is érezhető volt, hogy a hazai gondok részben azokból a világproblémákból erednek, amelyeket a globális neoliberalizmus rendszerváltsága okoz.

2010 tavaszán aztán megtörtént a várva-várt fordulat: nemcsak a rendszerváltás folyamata fejeződött be, hanem rögvest új rendszer is alakult, amely önmagát Nemzeti Együttműködés Rendszerének nevezte el, és arra hívott fel, hogy az ezredforduló óta újabb és újabb társadalmi rétegeket megnyerő polgári-nemzeti erők széles körű konszenzust hozzanak létre. A 2014-es és 2018-as parlamenti választások kimenetele és az időközben megtartott önkormányzati és európai parlamenti választások, valamint népszavazások végeredménye bizonyította, hogy az erre irányuló politikai döntéshozatal helyes úton járt. Nem csoda, ha megszületett és meg is erősödött a felismerés, hogy a szellemi élet felelős magatartása ebben a bízást történelminek nevezhető helyzetben nem a partvonalról gyakorolt terméketlen kritika, hanem az egykor kitűzött bátor intellektuális feladatvállalás folytatása, mégpedig fokozott erővel. Aki kimarad, lemarad. Mert emlékezzünk csak a 2006-os indulás szavaira, s vessük össze ezt azzal, hogy mekkora utat tett meg az ország már két jobboldali ciklus alatt is, főleg újabb két ciklussal később. 2010 előtt egyáltalán nem minősült evidenciának, hovatovább nemzeti konszenzusnak a nemzeti és állami szuverenitás elsődlegessége, a határon túli magyarság támogatása, a családi életforma és a gyermekek védelme, a keresztény teremtettségi rend és értékstruktúra tiszteletben tartása.

Így hát 2018 tavaszán a *Kommentár* sebességet váltott, és a régi-új szerkesztőség negyedévéssé, azzal együtt pedig formailag és tartalmilag koncepciózusabbá tette a lapot. Az ekkor kelt, az elsónél nem kevésbé beszédes című második hitvallás, a *Türelem és elszántság* reflektált a megelőző tizenkét évre, és nagyobb horizontot nyitott, mondván: „A derengést mára itt-ott jól látható körvonalak váltották fel. Magyarország jó ideje a saját útját járja, így csak most igazán nagy a tét. A munka nem kevés: a 21. századi Magyarország időhöz és feladathoz illő kulturális kereteinek megteremtése, védelme, továbbfejlesztése” (*Kommentár*, 2018/3–4. 1.). Ennek érdekében az eddig megjelent kerek 30 lap-szám a következő blokkösszeállításokat tartalmazta:

KONZERVATÍV KORSZAK
 FORRADALOM
 NEMZETI SZUVERENITÁS
 MI A JOBB?
 TÖBBSÉGI DEMOKRÁCIA
 EURÓPAI CIVILIZÁCIÓ
 TEREMTÉSVÉDELEM
 NEMZETI ÖSSZETARTOZÁS
 TESTPOLITIKA
 POSZTLIBERALIZMUS
 ELJÖVENDŐ KONZERVATIVIZMUS
 SZABÁLYTALAN HÁBORÚ
 ELLENFORRADALOM!
 KÖZVETETT HATALOM
 ÖNERŐ

KULTURÁLIS HEGEMÓNIA
 KONZERVATÍV FORRADALOM
 VILÁGRENDSZERVÁLTÁS
 MAGYAR VILÁG
 KERESZTÉNY POLITIKA
 IFJÚKONZERVATÍVOK
 KORSZELLEME
 ÁLLAMREND
 KÖZÉRDEK
 TECHNOREALIZMUS
 EURÁZSIA
 REFORMKOR
 ETNOPLURALIZMUS
 TÖRTÉNELMI FOLYTONOSSÁG
 GEOPOLITIKA

A *Kommentár* nem egyedül, végképp nem önmagában áll, hanem egy tágabb közösség – politikai család – része. Kiadója, a *Kommentár* Alapítvány tartja fenn a 2009 végén útjára indult Tranzit-folyamatot, amelyhez több ezren tartoznak. Az elmúlt hét-nyolc évben megtörtént a *Kommentár* intézményesülése és intézményesedése, melynek végcélja a szerves közösségépítés és a folyamatos meggyőzés fáradhatatlan munkájának elvégzése. Ennek érdekében 2021 márciusa óta az M5 csatornán vasárnaponként jelentkező magazinműsor működik, a *Kommentár Klub*, 2022 óta immár ötödik köteténél jár *Kommentár Könyvek* című zsebkönyvsorozatunk, valamint *Kommentár Est* címmel rendszeresen megtartjuk a személyes találkozásra lehetőséget adó lapszámbemutató rendezvényeinket. A Tranzit eközben szintén sokat fejlődött: mint a közösségek közössége évről évre megrendezi tavaszi és őszi konferenciáit, valamint az augusztus végi tihanyi politikai fesztivált, illetve filmklubot, kvízestet, beszélgetéssorozatokat és balatonszepezdi bázisán képzést működtet. A *Kommentár*-család és a Tranzit-közösség aktív része az egész magyar jobboldalnak, amely nemcsak egy párt vagy politikai közösség, hanem egész Magyarország érdekében dolgozik.

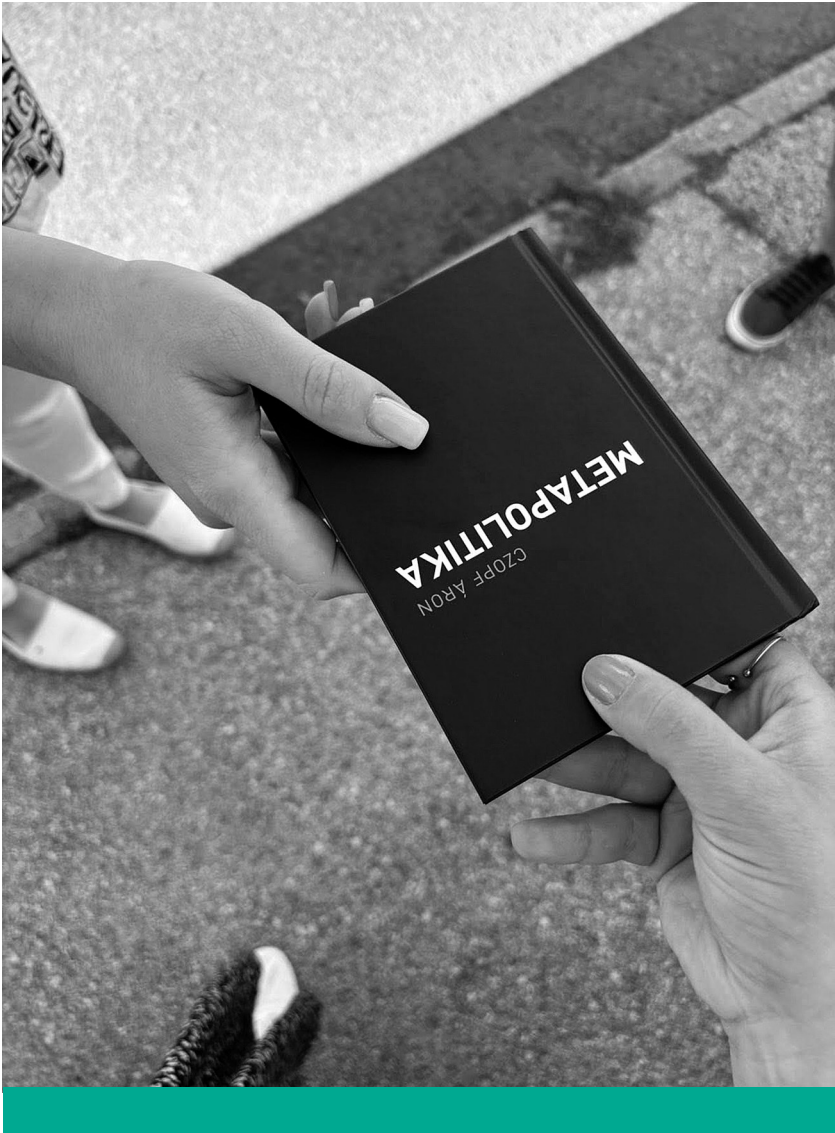
Ez hát a *Kommentár* első húsz évének mérlege. A mostani lapszám, amely a megújulás óta a sorban a harmincegyedik, megnyitja a következő húsz évet – tematikus része sorsszerűen az *Új rend* címet viseli. Több ez, mint egy új rendszer kívánalma: új kor kezdődik, belépünk egy új történelmi korszakba, s körülöttünk formálódik az új világ. Akárcsak 2006-ban és 2018-ban, úgy most is korfordulón állunk. Jól emlékszünk rá, hogy a 2002-es vereséget követte a kettős állampolgárságról szóló 2004-es népszavazás csalódást keltő végeredménye, aztán 2006-ban a szocialista–szabaddemokraták újráválasztása, amely a rendszerváltás odáig tartó történetében kormányról először fordult elő. 2018-ban a kihívást már az jelentette, hogy a Magyarországon megszokott képleten, hogy ti. a politikai innováció jelentősen megelőzi a szellemi, a szinkronba hozás érdekében lehet-e változtatni. Talán az sem véletlen, hogy 2006-ot és 2018-at is két éven belül alapvető változás követte – a 2008-as gazdasági válságról és a 2020-ban kitört világjárványról van szó.

A *Kommentár* mindig is lankadatlanul igyekezett feltárni és értelmezni a világban végbemenő szellemi folyamatokat. Alapállása szerint a világ egészének filozófiai és teológiai megértése ugyanúgy része az intellektuális életnek, mint a modern tudományos megismerés olykor lenyűgöző áttörései. A kommunizmus bukása után a marxizmus nem bukott meg, csak átalakult. Különböző, a liberalizmussal közösen szótt, újabb és újabb ideológiai köntösben megjelenő, de a régi mondanivalóhoz ragaszkodó, valamiféle minősítés nélküli egyenlőségesszme jegyében születő és bármilyen részérdeket egyetemes értéknek feltüntető, egyre radikálisabb politikai mozgalmakat indított útjára (BLM, LMBTQ, globális-birodalmi állameszmény, *woke*). A *Kommentár*

aktív része
az egész magyar
jobboldalnak

Szellemiség –

A Kommentár Könyvek sorozatában
megjelent harmadik kötet,
Czopf Áron *Metapolitika* (2024)
című művének átadása az esztergomi
MCC Fesztren 2025 júliusában
(Tranzit Facebook-oldal)

”hiszünk a
közösségelvűség
elsődlegességében

szellemi közössége ezzel szemben nyitott az európai klasszikus hagyományokra, beleértve a saját, magyar szellemi hagyományaink új kánonok szerinti felújítását is. Hiszünk a józan ész gondolkodást meghatározó erejében, a tudást észszerű szkepszissel kezelő törekvésekben, a közösségelvű eszmék elsődlegességében. A *Kommentár* komolyan veszi a klasszikus természetjog, a vallásbölcselet, a nemzetelvű közösségi gondolkodás, a kultúra meghatározó erejének, a magyar nyelv stratégiai fontosságának és az oktatás-nevelésnek a kiemelt szerepét.

Ennél jobb alapokat nem is kívánhatnánk a folytatáshoz. A 2010-es évek ma már „boldog békeidőnek” számítanak a 2020-as évek első feléhez képest, amikor külső válságok sokasága ostromolta az újjáépülő magyar államot: a koronavírus-járvány után jött az orosz–ukrán háború, azt tetézte a brüsszeli szankciós politika és az energiaárak elszabadulása, valamint az Európa-szerte beköszöntő gazdasági recesszió. Ma már tudjuk, hogy mindezek a világrendszerváltás globális geopolitikai folyamatába ágyazódnak, melynek során középtávon kialakul a multipoláris nemzetközi berendezkedés. A szellemi égiszt és a politikai megoldást most egyszerre kell keresni: ez a küldetésünk, amelyben Magyarországnak versenyelőnyt biztosít az elmúlt 16 év politikai cselekvése és együtt gondolkodása. Ebben a legalább annyira aggodalomra okot adó, mint amennyire izgalmas korban a mi feladatunk nem kevesebb, mint az új világ leírása s benne a magyarság helyének kijelölése, sorsfeladatának ellátása és hivatásának beteljesítése. Ezen fogunk dolgozni. ■